

JĒKABPILS PILSĒTAS PAŠVALDĪBA
JĒKABPILS PILSĒTAS DOME

Brīvības ielā 120, Jēkabpils, LV - 5201 ♦ tālrunis 52-32335 ♦ Fakss 52-35333 ♦ e-pasts dome@jekabpils.lv

LĒMUMS

Jēkabpilī

2005.gada 30.novembrī (protokols Nr.29, 3.§)

Nr.553

Par Radžu ūdenskrātuves zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumiem

Pamatojoties uz likuma "Par pašvaldībām" 12.pantu, 21.panta pirmās daļas 27.punktu, ņemot vērā 23.11.2005. Finanšu komitejas sēdes lēmumu (protokols Nr.24, 1.§),

Jēkabpils pilsētas dome nolemj:

1. Apstiprināt Radžu ūdenskrātuves zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumus.
2. Kontroli par lēmuma izpildi veikt Jēkabpils pilsētas domes izpilddirektoram.

Sēdes vadītājs

Jēkabpils pilsētas domes priekšsēdētājs

L.Salcevičs

I.Jaunzema

☎ 52-33143

APSTIPRINU

Jēkabpils pilsētas dome

30.11.2005. gada
protokols Nr.29, 3.p.

LATVIJAS ZIVJU RESURSU AĢENTŪRA (LZRA)

Radžu ūdenskrātuves zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi

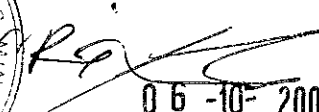
Iekšējo ūdeņu laboratorijas vadītājs J. Birzaks

"SASKAŅOTS"

LR ZM Valsts Zivsaimniecības pārvalde

Daugavpils reģionālā vides pārvalde

Valsts zivsaimniecības
pārvaldes priekšnieks
06-10-2005 N. Riekstiņš
DAUGAVPILS REĢIONĀLĀS
VIDES PĀRVALDES
Direktors

Pāvels Kacars

2005

Darba izpildītāju saraksts:

Jānis Birzaks, laboratorijas vadītājs

Ēriks Aleksejevs, pētnieks

Māris Jansons, pētnieks

Rudīte Stalbe, pētniece

Arkādijs Poppels, pētnieks

Juris Tirzītis, pētnieks

Jānis Aizups, pētnieks

1. Ūdenstilpes raksturojums

Radžu (Brodu) ūdenskrātuve atrodas Austrumlatvijas zemienē Jēkabpils pilsētas teritorijā ($25^{\circ} 51' 35'' / 56^{\circ} 29' 40''$).

Ievērojot Civillikuma 1102., 1108. un 1113.pantu, kā arī MK 15.12.1998. noteikumu Nr. 453 "Par Zvejas tiesību izmantošanu privātajos ūdeņos" 2.punktu, zvejas tiesības ūdenskrātuvē pieder privāto ūdeņu īpašniekiem.

Ūdenskrātuves ūdens virsmas platība ir 152 ha (pašvaldības 2005. gada dati). LZRA Iekšējo ūdeņu laboratorijas ūdenskrātuvē veiktajos mērījumos 21.06.2005. maksimālais konstatētais dziļums – 7 m, vidējais – apmēram 5 m.

Radžu ūdenskrātuve izveidojusies dolomīta karjera vietā un ir stāvoša. Atsevišķos gados plūdu laikā tā var savienoties ar Pelītes upi, kas ir Daugavas sānupes Sakas pieteka.

Ūdenskrātuves grunts pārsvarā smilšaina, dūņaina un akmeņaina.

Viršūdens aizaugums, ko galvenokārt veido niedres, mazāk meldri, vilkvāļītes, kosas un citi ūdensaugi, novērtēts ap 5 % no ūdenskrātuves ūdens virsmas platības.

Radžu ūdenskrātuve pieder pie eitrofa tipa ūdenstilpēm, kam parasti nav raksturīga augsta potenciālā zivju produktivitāte.

Ūdenskrātuves piekrastē intensīva saimnieciska darbība nenotiek. Krastmala apaugusi ar kokiem un krūmiem, tālāk pļavas, vietām – mežs. Kopumā ūdenskrātuves ūdens kvalitāte atbilst zivsaimniecības vajadzībām.

2. Zivju barības bāze

Lai novērtētu zivju dabīgās barības bāzi Radžu ūdenskrātuvē, 21.06.2005. tika ievākti zooplanktona un zoobentosa paraugi. Tie ievākti 8

stacijās, lai aptvertu visus ūdenskrātuvei raksturīgos biotopus (dažādas gruntis, dziļumus utt.). Veikti aprēķini par īpatņu skaitu un biomasu, un rezultāti apkopoti 1. un 2. tabulā.

Izanalizējot ievākto materiālu, var secināt:

- zooplanktona īpatņu skaits dažādās paraugu ievākšanas vietās svārstās no 105.0 tūkst. eks./m³ līdz 420.0 tūkst. eks./m³ un vidēji ūdenskrātuvē ir 235.2 tūkst. eks./m³, bet biomasa no 1.577 g/m³ līdz 7.105 g/m³ un vidēji ir 4.525 g/m³;
- zooplanktona biomasu veido galvenokārt zarūsaini (*Cladocera*) un airkāji (*Copepoda*), kas dod attiecīgi 41.3% un 38.4% no kopējās biomasas, skaitliski dominē airkāji – 40.7% no kopējā īpatņu skaita;
- zooplanktona maksimālā biomasa konstatēta ūdenskrātuves sekļajā piekrastes daļā ūdens slānī 0 – 2 m;
- Radžu ūdenskrātuves zooplanktons ir bagātīgi attīstīts, un tā biomasu var raksturot kā samērā augstu, kas norāda, ka veģetācijas periodā zivju mazuļi un planktonēdājas zivis ir nodrošinātas ar barību;
- zoobentosa īpatņu skaits ūdenskrātuvē svārstās no 300 eks./m² līdz 10700 eks./m² un vidēji ir 1925 eks./m², bet biomasa – no 1.0 g/m² līdz 63.0 g/m² un vidēji ir 13.2 g/m²;
- zoobentosa īpatņu izplatība ūdenskrātuvē ir nevienmērīga un atkarīga no grunts sastāva – maksimālais zoobentosa īpatņu skaits un biomasa ir konstatēta gruntīs ar dūņu piejaukumu ūdenskrātuves piekrastē;
- dominējošā grupa ūdenskrātuves zoobentosā ir maksteņu kāpuri (*Trichoptera*), kas ir vērtīga bentisko zivju barība;
- pēc zoobentosa biomasas un īpatņu skaita Radžu ūdenskrātuvi var raksturot kā bagātu.

3. Ihtiofauna

No 21. līdz 22.06.2005. Radžu ūdenskrātuvē tika veikta kontrolzveja, izmantojot tīklus ar linuma acu izmēru 8, 12, 14, 15, 18, 22, 25, 27, 30, 33, 35, 40, 45, 50, 60 un 70 mm, mazuļu vadu (linuma acu izmērs āmī – 5 mm) un vēžu murdus.

2005. gada kontrolzvejā Radžu ūdenskrātuvē tika konstatētas 11 zivju sugas: līdaka (*Esox lucius*), plicis (*Blicca bjoerkna*), rauda (*Rutilus rutilus*), līnis (*Tinca tinca*), karūsa (*Carassius carassius*), karpa (*Cyprinus carpio*), vīķe (*Alburnus alburnus*), ausleja (*Leucaspis delineatus*), asaris (*Perca fluviatilis*), ķīsis (*Gymnocephalus cernua*) un platgalve (*Cottus gobio*).

Ar 8 – 18 mm tīkliem noķertas 4 sugu zivis, no kurām pēc skaita: asari – 58%, raudas – 38%, līņi – 2% un vīķes – 2%.

Ar 22 – 35 mm tīkliem noķertas 4 sugu zivis, no kurām pēc skaita: raudas – 86%, asari – 10%, līdakas – 3% un pliči – 1%.

Ar 40 – 70 mm tīkliem noķertas 5 sugu zivis, no kurām pēc skaita: līņi – 47%, karūsas – 23%, karpas – 12%, līdakas – 12% un raudas – 6%.

Ar mazuļu vadu noķertas 6 sugu zivis: rauda, līnis, ausleja, asaris, ķīsis un platgalve.

Ar vēžu murdiem vēži netika noķerti.

4. Ūdenskrātuves līdzšinējā zivsaimnieciskā izmantošana

Agrākajos gados un mūsdienās Radžu ūdenskrātuvi izmanto neorganizētie makšķernieki.

5. Zivju krājumu raksturojums

2005. gada kontrolzvejā ar 22 – 35 mm tīkliem noķertas 4 sugu zivis, no kurām pēc masas: raudas – 80%, asari – 11%, līdakas – 7% un pliči – 2%. Ar 40 – 70 mm tīkliem noķertas 5 sugu zivis, no kurām pēc masas: līdakas – 42%, līņi – 36%, karūsas – 10%, karpas – 9% un raudas – 3%.

Kopumā, spriežot pēc kontrolzvejas rezultātiem, Radžu ūdenskrātuves zivju krājumu pamatmasu veido raudas, līdakas un līņi, mazāk ir asaru, karūsu, karpu un pliču. Kontrolzvejā uz 15 m garu tīklu ar linuma acu izmēru 22 – 35 mm vidēji noķerts 0.9 kg zivju, bet uz 30 m garu 40 – 70 mm tīklu – 0.8 kg, kas ir slikts rezultāts Latvijas ūdenstilpēm vasaras sezonā un vidējs atbilstoša tipa ūdenstilpēm.

Zivju augšanas tempa analīze liecina, ka, salīdzinājumā ar citiem Latvijas ūdenstilpēm, karūsām un karpām tas ir augsts, pličiem – starp augstu un vidēju, līdakām – vidējs, bet raudām – starp vidēju un zemu.

Zivju sugu īpatsvars kontrolzvejā un rūpnieciskās zvejas statistikā, kā arī to augšanas tempa rādītāji liecina, ka intensīvāk iespējams izmantot raudu krājumus.

6. Iespējamā ūdenskrātuves zivsaimnieciskā izmantošana

6.1. Dabisko zivju krājumu izmantošana

Zivis tiek zvejotas un makšķerētas, izmantojot to pašatzažošanos. Zivju ielaišana netiek veikta. Nozvejas pamatmasu veidos raudas, līdakas un līņi. Ūdenskrātuves ikgadējā potenciālā galveno "rūpniecisko" zivju sugu kopējā nozveja, ieskaitot rūpniecisko zveju, makšķerēšanu, kā arī citas iespējamās neregistrētās nozvejas, varētu būt ap 40 kg/ha, kas pie ūdenskrātuves laukuma 152 ha būs ap 6 t gadā.

6.2. Zivju krājumu mākslīga palielināšana

- Regulāri var palielināt līdaku krājumus, ielaižot to kāpurus ap 500 gab./ha jeb 75 tūkst. gab. gadā uz izmantojamo (dotajai zivju sugai piemērotāko) platību – aptuveni 150 ha. Gadījumā, ja līdakas intensīvi tiek atzvejotas (maksšķerētas), to ielaišanas normas var palielināt. Pieaugš līdaku īpatsvars un samazināsies raudu daudzums. Līdaku kopnozveja, ieskaitot maksšķernieku lomus, var sasniegt līdz 0.8 t gadā.

- Iespējama arī zandartu šīgadeņu ielaišana ap 100 gab./ha jeb 15 tūkst. gab. gadā uz izmantojamo platību – aptuveni 150 ha. Ņemot vērā ūdenskrātuves tipu, īpaši lielas dabiski atražojošas zandartu populācijas izveidošanās varbūtība ir maza, tāpēc to daudzums būs atkarīgs no ielaišanas efektivitātes. Zandartu regulāras ielaišanas gadījumā samazināsies asaru kopnozveja un nedaudz samazināsies raudu daudzums.

- Iespējams veikt zušu mazuļu ("stiklveida zušu") ielaišanu ap 100 gab./ha jeb 15 tūkst. gab. gadā uz izmantojamo platību – aptuveni 150 ha.

- Ūdenskrātuvē iespējams ielaist arī divvasaru karpas (vidējais svars ap 150 g) ne vairāk kā 50 gab./ha jeb 7.5 tūkst. gab. gadā uz izmantojamo platību – aptuveni 150 ha. Mazāka izmēra karpu ielaišana būs samērā neefektīva, jo tās labāk par vietējām zivīm pieejamas līdakām.

- Ja notiek līņu intensīva ieguve, Iespējama to mazuļu ielaišana līdz 100 gab./ha jeb ap 15 tūkst. gab. gadā uz izmantojamo platību – aptuveni 150 ha.

- Iespējama arī dažāda vecuma sudrabkarūsu ielaišana līdz 100 gab./ha jeb ap 15 tūkst. gab. gadā uz izmantojamo platību – aptuveni 150 ha.

- Var ielaist platspīļu vēžu mazuļus pa 500 gab. vai pieaugušus īpatņus pa 200 gab. gadā katrā atsevišķā 1 ha lielā platībā 2 – 5 vietās.
- Saskaņā ar Zvejniecības likuma 22. pantu zivju sugu pārvietošanai un jaunu sugu ieviešanai vai pavairošanai nepieciešama Dabas aizsardzības pārvaldes atļauja, kas saskaņota ar Valsts aģentūru "Latvijas Zivju resursu aģentūra" un Pārtikas un veterināro dienestu.

7. Ūdenskrātuves zivsaimnieciskās izmantošanas noteikumi

7.1. Rūpnieciskā zveja

7.1.1. Zivju zveja var tikt uzsākta un ir veicama, ievērojot rūpnieciskās zvejas noteikumus iekšējos ūdeņos.

7.1.2. Radžu ūdenskrātuvei 2005. gadam zvejas rīku limits nav paredzēts.

7.2. Amatierzveja – makšķerēšana

7.2.1. Makšķerēšana veicama, ievērojot vispārējos makšķerēšanas noteikumus.

7.2.2. Lai regulētu makšķernieku skaitu, ietekmi uz vidi, limitētu zivju krājumu izmantošanu un iegūtu papildus līdzekļus zivju krājumu papildināšanas pasākumu veikšanai, ūdenskrātuvē vai tā daļā var organizēt licencēto makšķerēšanu.

7.2.3. Licencēto makšķerēšanu organizē, saņemot pašvaldības pilnvarojumu, un, ievērojot Ministru kabineta 2004. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 574 "Licencētās amatierzvejas – makšķerēšanas – kārtība" ("Latvijas Vēstnesis" 22.10.2004. Nr. 147) prasības, noteiktā kārtībā

izstrādājot licencētās makšķerēšanas nolikumu, kurā var tikt paredzētas atkāpes no vispārējiem makšķerēšanas noteikumiem, ja:

- tiek nodrošināta regulāra zivju krājumu papildināšana makšķernieku vajadzībām, ielaižot zivis, kas ir galvenie makšķerēšanas objekti (līdakas, zandarti, karpas u.c.);
- makšķerniekiem tiek sniegti noteikti pakalpojumi, kas var ietvert makšķerēšanas vietu aprīkošanu un sakopšanu, laivu bāzu un atpūtas vietu izmantošanas iespējas, laivu un makšķerēšanas rīku īri, konsultācijas par makšķerēšanas vietām u.c.;
- tiek veikti Daugavpils reģionālās vides pārvaldes ieteikti būtiski pasākumi ūdenskrātuves ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanai vai saglabāšanai.

7.3. Zivju krājumu pavairošana un papildus aizsardzība

- Lai nodrošinātu Radžu ūdenskrātuves efektīvu izmantošanu racionālas rūpnieciskās zvejas un makšķerēšanas (t.sk. licencētās) organizēšanai, ūdenskrātuves izmantotājam vai nomniekam vismaz vienu reizi trijos gados jāveic zivju ielaišana saskaņā ar šo noteikumu 6.2. apakšpunkta rekomendācijām. Zivju ielaišana var tikt veikta vienā gadā vienlaikus vairākām zivju sugām vai arī katrai atsevišķai zivju sugai dažādos gados.

- Lai pastiprinātu zvejas kontroli un apkarotu iespējamo maluzvejniecību Radžu ūdenskrātuvē, pašvaldības pilnvarotām personām būtu vēlams saņemt Valsts vides dienesta pilnvarotas personas statusu.

- Saskaņā ar Zvejniecības likumu, ap ūdenskrātuves krastu noteikta 4 m plata tauvas josla, ko zvejnieki un makšķernieki drīkst izmantot, pārvietojoties gar krastu, bet citām ar zvejniecību saistītām vajadzībām to var izmantot pēc saskaņošanas ar zemes īpašnieku.

Zooplanktona īpatņu skaits un biomasa Radžu ūdenskrātuvē 2005. gadā

Stacijas Nr.	Rotatoria		Cladocera		Copepoda		Kopā	
	tūkst.eks./m ³	g/m ³	tūkst.eks./m ³	g/m ³	tūkst.eks./m ³	g/m ³	tūkst.eks./m ³	g/m ³
1	80.0	0.816	62.5	1.644	30.0	0.470	172.5	2.930
2	37.5	0.375	12.5	0.329	55.0	0.873	105.0	1.577
3	33.8	0.464	75.0	2.226	107.5	2.000	216.3	4.690
4	50.0	0.809	40.0	1.107	127.5	2.303	217.5	4.219
5	67.5	1.093	151.6	4.233	109.9	2.369	329.0	7.695
6	81.3	1.115	56.2	1.536	106.3	2.243	243.8	4.894
7	165.0	2.008	85.0	2.282	170.0	2.815	420.0	7.105
8	62.5	0.688	55.0	1.581	60.0	0.820	177.5	3.089
Vidēji	72.2	0.921	67.2	1.867	95.8	1.737	235.2	4.525

Zoobentosa īpatņu skaits un biomasa Radžu ūdenskrātuvē 2005. gadā

Stacijas Nr.	Chironomidae		Ephemeroptera		Trichoptera		Oligochaeta		Mollusca		Odonata		Varia		Kopā	
	eks./m ²	g/m ²	eks./m ²	g/m ²	eks./m ²	g/m ²	eks./m ²	g/m ²	eks./m ²	g/m ²	eks./m ²	g/m ²	eks./m ²	g/m ²	eks./m ²	g/m ²
1	-	-	100	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	200	0.5	300	1.0
2	-	-	-	-	100	0.9	-	-	100	0.7	-	-	100	0.4	300	2.0
3	400	2.0	100	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	2.5
4	100	0.5	-	-	300	1.6	-	-	-	-	-	-	200	0.5	600	2.6
5	300	1.4	200	1.2	400	3.5	100	0.7	300	9.5	-	-	100	6.5	1400	22.8
6	600	4.4	-	-	400	2.7	-	-	-	-	-	-	100	0.4	1100	7.5
7	100	1.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	400	3.5	500	4.0
8	4400	13.0	4000	9.8	1800	24.8	-	-	200	8.8	100	5.6	200	1.0	10700	63.0
Vidēji	738	2.7	550	1.5	375	4.2	12	0.1	75	2.4	12	0.7	163	1.6	1925	13.2

